

عکس: سجاد صفری / ایران

عضو شورای عالی بورس در گفت‌وگو با «ایران اقتصادی» عنوان کرد

وظیفه سازمان بورس آگاه‌سازی سهامداران است

گفت‌وگو

۶۰ میلیون سهامدار در این بازار جایگاه آن در این مدت با تغییر چشمگیر در بین سرمایه‌گذاران همراه شده است، اکنون با توجه به روند فعلی و نوسانات ایجاد شده در بازار نگاه شما به وضعیت معاملات بازار از سال ۹۹ تاکنون چیست و آخرین روند معاملات بورس را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

اساساً در دنیا حرکت به سمت بازارهای مالی، سرمایه‌گذاری در این بازارها و جایگزینی اوراق مالی به جای دارایی‌های فیزیکی، مسیری است که در اقتصاد همه کشورها طی شده است.

زمانی که کشورها مسیر توسعه را طی می‌کنند، ضمن آشنایی بیشتر با بازارهای مالی اقدام به سرمایه‌گذاری در این بازارها می‌کنند و اوراق را جایگزین دارایی‌های فیزیکی خواهند کرد که با انجام چنین اقداماتی سرمایه‌گذاری دارای بعد تخصصی‌تری می‌شود.

همیشه تا قبل از آزادسازی سهام عدالت مقایسه‌هایی نسبت به سرمایه‌گذاری ایران با دیگر کشورها صورت می‌گرفت و اعلام می‌شد که برای مثال در کشوری مانند آمریکا ۷۰ درصد مردم در بازار سرمایه حضور دارند اما در ایران همچنان جای برای پیشرفت و حضور مردم در این بازار چندان نا نسبت به وضعیت حاکم در بورس ندارند.

در ادامه مطرح شدن چنین صحبت‌هایی از سوی فعالان بازار و نیز اعتراضات گسترده به نحوه مدیریت این بازار، «احسان دشتیان» عضو شورای عالی بورس در گفت‌وگو با روزنامه «ایران اقتصادی» ضمن بررسی روند این روزهای بازار سهام به ارزیابی مشکلات حاکم در این بازار پرداخت.

● بازار سرمایه طی ۴ سال گذشته از اهمیت و جایگاه ویژه‌ای در اقتصاد کشور برخوردار شده و با توجه به حضور

جمله اتفاقاتی است که هرچند وقت یکبار در این بازار ایجاد می‌شود، همیشه صعود حاکم در بازار یک همجه‌ای را در میان سرمایه‌گذاران برای سرمایه‌گذاری در بورس ایجاد می‌کند اما طبق تجربیات به دست آمده نباید از این موضوع غافل ماند که بازار سرمایه در یک بازه زمانی کوتاه‌مدت رشد قابل توجهی را به دست می‌آورد و پس از آن ممکن است ریزشی را مانند سال ۹۲ و ۹۹ تجربه کند، در هر یک از صعودهای ایجاد شده در بازار شاهد اضافه شدن برخی از گروه‌های خاص به بازار هستیم.

● برخی معتقدند که آزادسازی سهام عدالت در سال ۱۹۹۹ از جمله عوامل تأثیرگذار در ریزش شاخص بورس بود، از نظر شما این اقدام تا چه میزان در نوسانات ایجاد شده بازار مؤثر بود؟

آزادسازی سهام عدالت از دیگر مسائلی بود که در سال ۹۹ رخ داد و باعث شتاب در ریزش شاخص بورس شد.

سهام عدالت نوعی سهامداری غیراختیاری بین مردم بود، به گونه‌ای که دولت در یک دوره‌ای تصمیم گرفت تا دارایی مشخصی را در اختیار اقشار گسترده‌ای از مردم قرار دهد که در این میان عده‌ای از مردم به صورت مستقیم و عده‌ای دیگر به صورت غیرمستقیم وارد این بازار شدند.

اتفاق اخیر رخ داده در بازار سرمایه منجر به ناامیدی سهامداران برای سرمایه‌گذاری در این بازار شد، ذات بازار سرمایه وجود ریسک‌پذیری و نیز سود و زیان در این بازار است.

اگر مردم به دنبال دریافت سود ثابت هستند باید سرمایه‌های خود را وارد سپرده‌های بانکی کنند، تمایل مردم برای ورود به بازار سرمایه ناشی از وجود قدرت پیش‌بینی پذیری بازار است، بدین گونه که بتوانند تصمیمات اتخاذ شده را در صورت‌های مالی شرکت‌ها بررسی و در نهایت اقدام به سرمایه‌گذاری در سهام مختلف کنند.

اکنون نمی‌توان این افراد را به عنوان سهامدار بازار سرمایه معرفی کرد اما

به دلیل دریافت کد در این بازار و نیز سهام‌گذار شده به آنها عملاً به عنوان سهامدار در بازار حضور دارند. وضعیتی که اکنون بازار با آن روبه‌رو است یک مسیر طبیعی بوده و با فراز و فرود همیشگی خود همراه است.

● با وجود اقدامات صورت گرفته از سوی دولت و نیز سازمان بورس به منظور بهبود وضعیت بازار اما همچنان شاخص بورس بی‌توجه به تصمیمات اتخاذ شده برمدار نزولی قرار دارد و روزهای پرفرازونشیبی را تجربه کرده است، از نظر شما اصلی‌ترین عامل تأثیرگذار در ایجاد این روزهای بازار چیست؟

نااطمینانی ایجاد شده به این بازار به عنوان اصلی‌ترین عامل تأثیرگذار در وضعیت امروز بازار و نیز روند منفی شاخص بورس محسوب می‌شود، اکنون بازار از بی‌اعتمادی رنج می‌برد و مردم از این موضوع آگاه نیستند که قرار است در روزهای آینده چه تصمیمی برای بازار اتخاذ شود و شاهد چه

روندی در این بازار خواهیم بود.

● ریزش و صعود بازار تحت تأثیر اخبار در بازار ایجاد شد، این اخبار تا چه میزان بر تصمیمات هیجانی فعالان بازار تأثیرگذار بود و سهامداران را مجبور به اتخاذ تصمیمات هیجانی در این بازار کرده است؟

بهبتر است اتفاقی رخ دهد تا سهامداران از قدرت پیش‌بینی‌پذیری بازار برای انتخاب سهام برخوردار باشند، در این صورت می‌توان شاهد کاهش رفتارهای هیجانی سهامداران و نوسانات ایجاد شده در بازار باشیم. برای مثال باید اقدامی صورت بگیرد تا اهالی بازار بتوانند چنین پیش‌بینی را داشته باشند که در آینده مصوبه ابلاغ مالیات برای صنایع مختلف در نظر گرفته می‌شود یا خیر؛ زیرا بر این اساس صنعتی که بیشتر سود می‌کند، باید مالیات بیشتری را پرداخت کند.

● اکنون نگاهی در بازار سرمایه وجود دارد مبنی بر اینکه مردم با هدف کسب سود وارد بازار می‌شوند و اقدام به خرید سهام می‌کنند، انتظار آنها این است که تا ۱۰ روز آینده به سود حدود ۱۵ درصدی دست پیدا کنند، آیا کسب چنین سودی در بازار در ذات بازار سرمایه قرار دارد یا سهامداران باید با نگاه بلندمدت وارد این بازار شوند؟

فعالان بازار باید نگاه متفاوتی را به بازار داشته باشند، اساساً در مواقعی که بازار در موقعیت مناسب سرمایه‌گذاری قرار دارد شاهد مطرح شدن حرف و حدیث‌های مختلفی در بازار هستیم مبنی بر اینکه دستکاری‌هایی در معاملات بازار سهام صورت می‌گیرد و فساد در سهام همه شرکت‌ها حاکم است.

در این زمینه وظیفه سازمان بورس، آموزش و فرهنگ‌سازی است تا از این طریق زمینه افزایش آگاهی سهامداران در این بازار فراهم شود. وظیفه سازمان بورس و سیاستگذار، آموزش و آگاه‌سازی است تا از این طریق ضمن افزایش صبر سهامداران نحوه برخورد آنها در بازار حرفه‌ای‌تر شود. سهامداران حق دارند که نسبت به بازار نقد داشته باشند اما باید نگاه اهالی بازار به معاملات بورس هم واقعی‌تر شود.

● اکنون در اکثر کشورهای دنیا مردم به صورت غیرمستقیم اقدام به سرمایه‌گذاری در بورس می‌کنند، از نظر شما چه میزان از اهالی بازار که اکنون در بورس حضور دارند نسبت به سرمایه‌گذاری در بورس دارای نگاه حرفه‌ای هستند؟

در این زمینه نمی‌توان برآورد دقیقی را ارائه داد، زیرا بین همه کدها طبقه‌بندی وجود دارد.

کدهایی که در بازار به صورت روزانه یا چند ماه یکبار اقدام به معامله می‌کنند از یکدیگر مستقل هستند که این امر حکایت از وجود نگاه متفاوت سرمایه‌گذاران در بورس دارد. اهالی بازار سرمایه بین سرمایه‌گذاران عام جزو حرفه‌ای‌ترین سرمایه‌گذاران در بازارهای مختلف محسوب می‌شوند.

افراد که پول خود را به صورت فردی در بازار سرمایه سرمایه‌گذاری می‌کنند و این بازار به عنوان منبع درآمد سرمایه‌گذاری برای آنها تلقی می‌شود در مقایسه با دیگر دارایی‌ها مانند بازار مسکن، طلا و سکه حرفه‌ای‌تر هستند، زیرا معاملات خود را براساس داده‌های مالی انجام می‌دهند و برای سرمایه‌گذاری اقدام به ارزیابی دارایی شرکت‌ها و بنگاه‌ها خواهند کرد.

بهبتر است اتفاقی رخ دهد تا

سهامداران از قدرت

پیش‌بینی‌پذیری

بازار برای انتخاب

سهام برخوردار

باشند، در این صورت

می‌توان شاهد کاهش

رفتارهای هیجانی

سهامداران و نوسانات

ایجاد شده در بازار

باشیم

توصیه شما به سهامداران تازه‌وارد و حرفه‌ای برای سرمایه‌گذاری در بورس و کسب بازدهی مناسب از این بازار چیست؟

برش

بهبتر است سهامداران نسبت به حق و حقوق خود در بازار آشنا باشند. اهالی بازار سرمایه دارای حقوقی هستند که می‌توانند به راحتی از آن استفاده کنند، گاهی تصمیمات اتخاذ شده مخالف ماده ۱۲۹ قانون تجارت بوده و حقوق ذینفعان در شرکت‌های بزرگ رعایت نمی‌شود. بسیاری از مواقع نشان دادن واکنش نسبت به روند معاملات بازار خوشایند نیست. گاهی به سازمان بورس اعلام می‌شود تا با کدهایی که با هماهنگی صورت گرفته اقدام به خرید و فروش می‌کنند، برخورد شود که این موضوع خوشایند نیست؛ در این مواقع باید با مدیرانی برخورد شود که به منظور افزایش نفع شرکت از حقوق سهامداران دفاع نمی‌کنند و به جای رعایت منافع بنگاه، منافع افرادی رعایت می‌شود که مدیران را در شرکت‌ها منصوب می‌کنند. این اقدام، تضاد منافع است، سهامدار می‌تواند برای جلوگیری از ضایع شدن حق و حقوق خود اقدام به شکایت از مدیر مربوطه کند. با توجه به چنین مسائله‌ای، سهامداران باید نسبت به حقوق خود آگاه باشند و از ظرفیت‌های قانونی برای دفاع از حقوق خود استفاده کنند. از سوی دیگر باید نسبت به معاملات بازار مطالعه و آگاهی داشته باشند و تا زمانی که نسبت به بازار آگاهی کامل پیدا نکردند حد ریسک معاملات خود را به صندوق‌ها انتقال دهند. توصیه ما این نیست که سهامداران به هیچ عنوان به صورت مستقیم در بازار سرمایه‌گذاری نکنند بلکه باید در این زمینه سرمایه خود را تقسیم و از ابزارهای حرفه‌ای برای سرمایه‌گذاری استفاده کنند.

